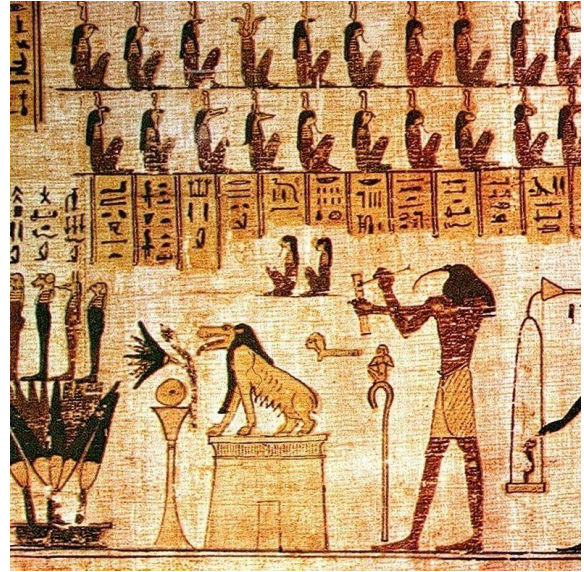

vragen en antwoorden over

EGYPTE

Het land van de Farao's, Piramides en Mummies.

We gaan verschillende aspecten van het Oude Egypte onder de loep nemen.

Hoe gaan we dat doen?

Jullie moeten een vraag onderzoeken en via een presentatie beantwoorden.

De vragen die jullie, in groepen, gaan beantwoorden zijn:

1. **Hoe en waarom werden de PIRAMIDES en andere BELANGRIJKE BOUWWERKEN gebouwd?**
2. **Waarom geloofden de Egyptenaren in een LEVEN NA DE DOOD en hoe leefde je dan?**
3. **Hoe BEREIDEN de Egyptenaren ZICH VOOR OP DE DOOD en waarom?**
4. **Waren de MENSEN in het 'Oude Egypte' even BELANGRIJK?**
5. **Waarom hadden de Egyptenaren zoveel GODEN en waren ze even belangrijk?**
6. **Waarom waren DIEREN in het 'Oude Egypte' zo belangrijk en was dat voor alle dieren hetzelfde?**
7. **Was TOETANCHAMON een bijzondere Farao of niet?**

Dat zijn de vraagstellingen en door onderzoek (boeken, internet) moeten jullie de antwoorden presenteren. Bij die presentatie moet in ieder geval een muurkrant zijn (de muurkrant is een stuk van je onderzoek dat je in beeld hebt gebracht), maar er zijn natuurlijk meer mogelijkheden....

je kunt onderzoek-onderdelen knutselen

je kunt onderzoek-onderdelen spelen

je kunt onderzoek-onderdelen laten ontdekken

Maak gebruik van je iPad, Keynote of ...

Is een green screen zinvol om te gebruiken? Doe het dan!

Gebruik je creativiteit om een mooie presentatie te maken.

Als jullie de antwoorden op de vragen op een leuke manier presenteren, zullen jullie zien dat geschiedenis zeer interessant en boeiend kan zijn en willen jullie allemaal op vakantie naar Egypte, want er is nog genoeg van het Oude Egypte te zien!

Maak er wat moois van....

...De vakantie naar Egypte? Die moet je zelf regelen!

GROEP 1

Door: _____

Hoe en waarom werden de PIRAMIDES en andere BELANGRIJKE BOUWWERKEN gebouwd?

Je krijgt te maken met materialen die werden gebruikt, hoe verliep de bouw? Wie waren de bouwers? Gevaren, waarom werden ze gebouwd?

Zorg dat je informatie vindt over:

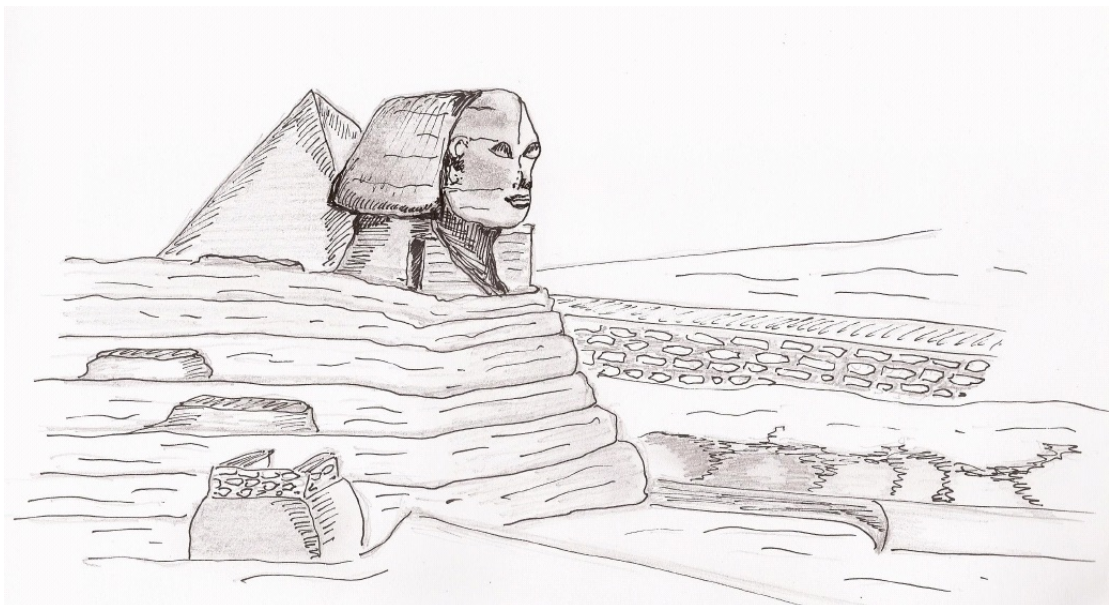
- Hoeveel piramides zijn er?
- Wanneer werden ze gebouwd?
- Soorten piramides,
- Voor wie werden ze gebouwd?

Bouw-informatie

- Welke materialen werden gebruikt?
- Gereedschappen die werden gebruikt.
- Hoe bouwden ze een piramide?
- Wie bouwden de piramides?
- Hoelang deed men over de bouw?

Andere bouwwerken:

- Tempels (uiterlijk, waarom werden ze gebouwd? priesters)
- Sfinxen (uiterlijk, waarom werden ze gebouwd?)
- Obelisken (uiterlijk, waarom werden ze gebouwd?)

GROEP 2

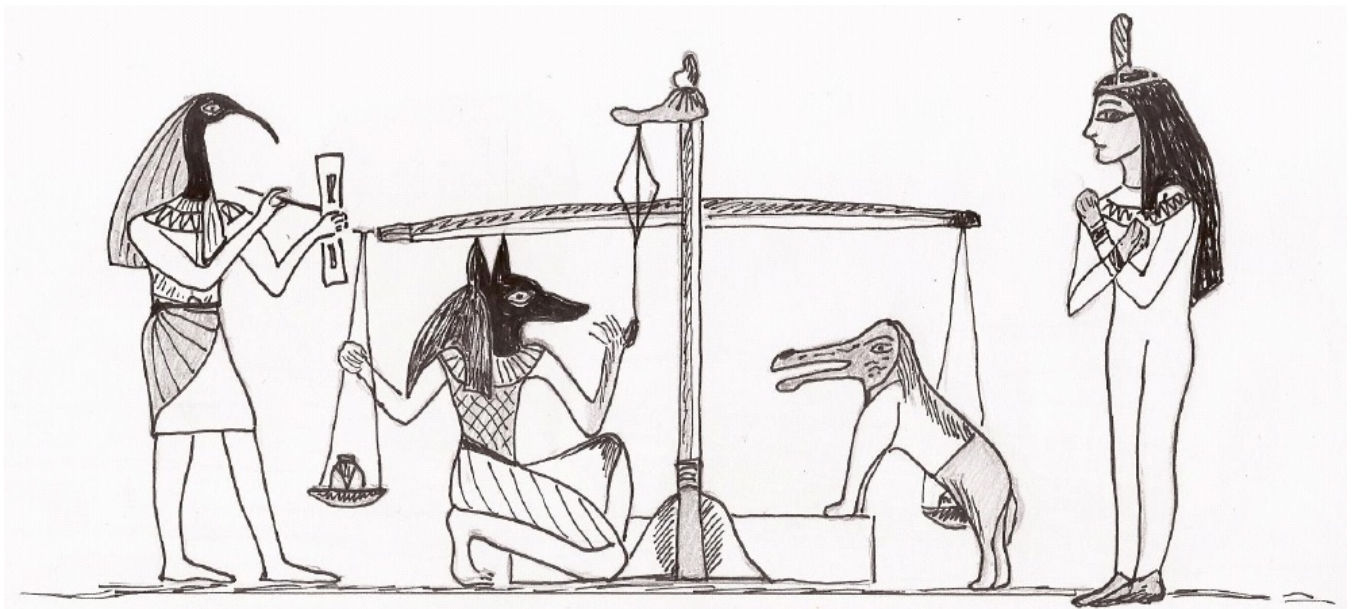
Door: _____

Waarom geloofden de Egyptenaren in een LEVEN NA DE DOOD en hoe leefde je dan?

Je krijgt te maken met de Osiris mythe, de mestkever, de onderwereld, dodenboeken, amuletten.

Zorg dat je informatie vindt over:

- Waarom geloofden ze in een leven na de dood?
- De Osiris mythe
- De Zon
- De Scarabee
- De zaal van de twee waarheden
- Wie waren daar en wat gebeurde daar?
- De reis door de onderwereld
- Hoe ging die reis? Wat had men nodig? Waar kwam men terecht?

GROEP 3

Door: _____

Hoe BEREIDEN de Egyptenaren ZICH VOOR OP DE DOOD en waarom?

Je krijgt te maken met verschillende manieren van begraven, shabti's, mummificeren, sparen voor de dood...

Zorg dat je informatie vindt over:

Manieren van begraven:

- Piramides
- Rots graven
- Mastaba's
- Massagraven
- Sarcofagen

Mummificeren:

- Hoe ging dat?
- Wie deden dat?
- Waarom deed men dat?

Voorwerpen:

- Amuletten
- Dodenboeken
- Shabti's
- ....

GROEP 4

Door: _____

Waren de MENSEN in het 'Oude Egypte' even BELANGRIJK?

Hoe leefden de mensen toen, welke beroepen waren er? Wat deden ze voor werk en waarom was het ene werk belangrijker dan het andere, rijk en arm....

Dus:

- Wie zijn rijk en wie zijn arm.
- Maak een overzicht van meest belangrijk naar minder belangrijk.
- Leg uit waarom de één belangrijker (of even belangrijk) was dan de ander.
- Wat deden die mensen?
- Hoe leefden de rijke(re) mensen en hoe leefden de minder rijke mensen

GROEP 5

Door: _____

Waarom hadden de Egyptenaren zoveel GODEN en waren ze even belangrijk?

Je krijgt te maken met:

- De godsdienst
  - Soorten goden
  - Het uiterlijk van goden
  - Het belang van de verschillende goden...
-
- leg uit waarom de Egyptenaren zoveel goden hadden.
  - Maak een lijst met de 'belangrijkste' goden.
  - Vertel waarom bepaalde goden belangrijker waren dan ander.
  - Verering van de goden.

GROEP 6

Door: _____

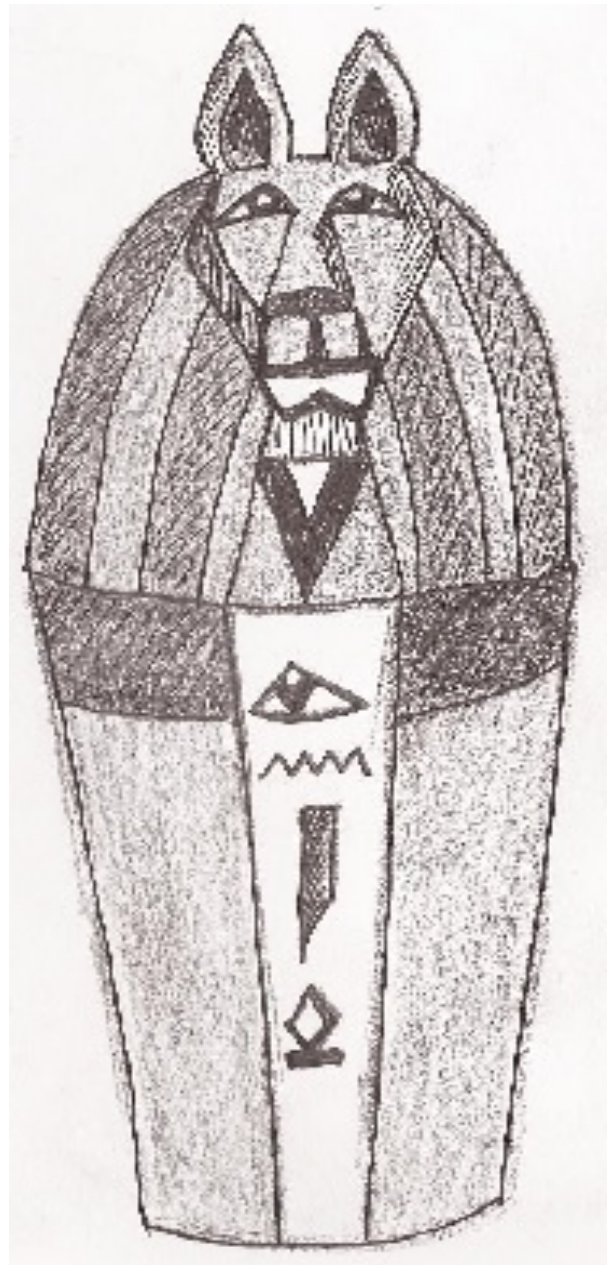
Waarom waren DIEREN in het 'Oude Egypte' zo belangrijk en was dat voor alle dieren hetzelfde?

Je krijgt te maken met het mummificeren van dieren, beelden van dieren, de sfinx, het gebruik van dieren, jacht....

Maak een overzicht van dieren zoals we ze in het oude Egypte tegenkomen

Zorg dat je informatie vindt over:

- Dieren en Goden ...uitleg
- Sfinxen
- Werkdieren
- Huisdieren
- Jacht
- Dieren in de taal
- Gemummificeerde dieren
- Dieren als kunst
- ...

GROEP 7

Door: _____

Was TOETANCHAMON een bijzondere Faraο of niet?

Je krijgt te maken met Lord Carnarvon en Howard Carter, het Dal Der Koningen, het graf en de vele voorwerpen daarin, de betekenis van de vondst van het graf, onderzoek van een mummie, wie was Toetanchamon?

- De ontdekking van het graf
- Waar?
- Wie?
- Wanneer?
- Hoe ging dat?
- De vloek.

En ook:

- Wie was Toetanchamon?
- Voorwerpen in het graf.
- De betekenis van het graf.

De Scenario's

Als de groepen de verschillende opdrachten hebben uitgewerkt, vormen de onderstaande scenario's de rode draad voor hun presentaties...

1: Bouwwerken

(We zien Farao Toetjanus op zijn troon. Hij lijkt half te slapen. Er komt iemand binnen lopen)

... : U heeft me laten roepen, hooggeëerde Farao?

(De Farao schrikt op. Schud even met zijn hoofd)

Toetjanus: Ehhh, ja bouwmeester Leotep. Ik wilde weten hoe het staat met mijn piramide.

Leotep: Uw piramide. Het fantastische bouwwerk waarin u binnen niet al te lange tijd, tenminste daar ga ik van uit, zult worden begraven en van waaruit u de reis naar de sterren zult maken...

Toetjanus: Ja, mijn piramide... of ben je soms ook nog met een andere piramide bezig?

Leotep: Nee, hooggeëerde Farao. We zijn alleen met uw piramide bezig... al tien jaar met tienduizenden arbeiders en ...

Toetjanus: Vertel!

Leotep: De steenzagers zijn hard aan het werk, de schepen liggen klaar om de stenen over de Nijl naar de juiste plek te brengen, de houtrollers staan klaar, de wegenleggers passen de wegen aan, we hebben paarden om mee te trekken... het wordt steeds mooier.

Toetjanus: Hoe lang gaat het nog duren?

Leotep: Ik schat een jaartje of vijf... U moet het nog even volhouden.

(Toetjanus zucht...)

Toetjanus: En de grafkamer?

Leotep: Dat heeft Pythagorep precies berekend hooggeëerde Farao. Hij heeft nauwgezet het midden van de piramide bepaald en daar zijn we bezig met uw grafkamer.

(Toetjanus staart even voor zich uit, Leotep heeft daar veel belangstelling voor)

Toetjanus: En hoe gaat het bij de tempels?

Leotep: Prima, hooggeëerde Farao. De hoofdhakkers hebben goed werk verricht. In de tempel van Karnak - de mooiste tempel van Egypte - hebben ze van elk beeld van uw voorganger het hoofd eraf gehakt en de beeldhouwers hebben uw hoofd erop gezet.

Toetjanus: Misschien dat ik er binnenkort even moet gaan kijken...

(Leotep schrikt op)

Leotep: Ehhh... dat kunt u natuurlijk doen, maar het is voor u een zware reis. Ik denk niet dat dat verstandig is. Het ziet er schitterend uit.
(tot het publiek) Daar mag hij absoluut niet naar toe... dan ziet hij dat in plaats van zijn hoofd... mijn hoofd op de beelden is geplaatst. Even een andere onderwerp aansnijden.
... Ik heb alles goed onder controle... zelfs zo goed dat ik ook nog bezig ben met een mastaba voor mijn familie...

Toetjanus: Een mastaba... een mastaba... wat is dat ook alweer... een mastaba?

Leotep: Vervelend hè, hooggeëerde Farao. Vervelend die dementie... U vergeet wel eens iets... zeer vervelend. Een mastaba is een speciaal graf voor minder belangrijke personen...

(Leotep ziet de Farao verward kijken)

Leotep: Ik zal hem even voor u tekenen, misschien helpt dat.

(Leotep tekent een Mastaba op de grond (op het bord) een geeft kort uitleg.)

Leotep: Weet u het weer?

(de Farao is niet geïnteresseerd, staart weer voor zich uit).

Leotep: We zijn ook nog bezig om de teksten op de obeliskken aan te passen. Uw hooggeëerde naam en uw belangrijke beslissingen komen daar op te staan. De hiërogliefschrijvers zijn er druk mee bezig. We weten alleen de naam van uw opvolger nog niet.

Toetjanus: Mijn opvolger... mijn god... Wie moet mijn opvolger worden?

Leotep: *(tot het publiek) Ik heb wel een idee...*
Ja, mijn hooggeëerde Farao... uw opvolger. Wat verschrikkelijk ook dat uw vrouw in de vijver met de krokodillen is gevallen en uw zoon verpletterd werd door een nijlpaard...
(tot het publiek) Iets wat heel wat voeten in de aarde heeft gehad om te regelen.
... Ik wil u graag helpen een goede opvolger te vinden. Maar dat komt nog wel. Het is denk ik nu de hoogste tijd voor uw medicijn.

(Toetjanus kijkt hem verward aan)

Leotep: Geweldig dat we een medicijn gevonden hebben... de weed-plant is een wonderbaarlijke ontdekking...

Verteller: Twee maanden later stierf een volkomen verwarde Farao Toetjanus en werd hij, tot grote verbazing van de meeste Egyptenaren, opgevolgd door Farao Leotep

2: Leven na de dood

(We zijn in de klas bij de juf of meester)

juf /meester: Hallo kinderen, goedemorgen

Kinderen: Goedemorgen meester Jan

juf /meester: Ik ga jullie vanmorgen uitleggen waarom de Egyptenaren geloofden in 'het leven na de dood' en een beetje vertellen wat er na de dood met je gebeurde.

Jullie mogen aantekeningen maken.

Ik begin met de SCARABEE. Een Scarabee is een soort kever, een mestkever. Mest is een andere naam voor poep.

De Egyptenaren zagen zo'n scarabee een balletje mest voortrollen.

Als de scarabee een goede plek had gevonden, begraf hij de mest onder de grond en ging weer weg.

Ze wisten niet dat er in het balletje mest een eitje zat en daarom keken ze verbaasd op toen op de plek waar het balletje mest begraven was een nieuwe scarabee tevoorschijn kwam.

Uit iets doods was iets levends ontstaan!

Ik noteer op het bord: Scarabee

Leerling 1: Mijn moeder heeft thuis zo'n scarabee. Het zit aan een hanger.
Ze zeggen dat het geluk brengt.

juf /meester: Ja er waren veel hangers met een scarabee. We noemen dat een amulet, een sieraad of voorwerp dat geluk brengt.

Leerling 2: Ik heb thuis een koalabeertje dat geluk brengt....

juf /meester: Er zijn inderdaad meer amuletten. In Egypte waren er ook verschillende ....tijdens hun leven droegen ze amuletten, maar ze werden ook meegegeven in het graf van een dode...net als bijvoorbeeld een dodenboek.

Leerling 3: Wat is dat, een dodenboek?

juf /meester: Dat leg ik je straks wel uit.

Ik stap nu over naar de Zon. Net als vele andere natuurverschijnselen was de zon een God (Ra). Deze God, de Zon, werd elke ochtend geboren... leefde overdag... ging 's avonds dood, maakte een reis met een boot over een ondergrondse rivier en werd 's ochtends weer geboren.

Ik noteer op het bord: De Zon(negod)

Leerling 1: Waren er onder de wereld ook Goden?

juf /meester: Ja verschillende, maar daar kom ik zo op.

Eerst moet ik jullie nog de "Osiris Mythe" vertellen en misschien is Het wel leuk om dat te spelen.

Komen jullie eens hier

(Wijst 3 leerlingen aan).
Jullie spelen wat ik vertel, oké?

Leerlingen: Ja meester Jan

juf /meester: Jullie zien hier Osiris...Isis...en Seth, drie Goden.
Op een dag trouwt Osiris met Isis.....
Seth, de tweelingbroer van Osiris, is vreselijk jaloers....
Hij bedenkt een gemeen plan en vermoordt Osiris...
Seth hakt het lichaam van Osiris in stukken....
Hij verspreidt de stukken over Egypte....
Isis heeft magische krachten....
Zij gaat op zoek naar de lichaamsdelen van Osiris...
Zij vindt ze en lijmt de lichaamsdelen weer aan elkaar...
Osiris komt weer tot leven en wordt de God van de Onderwereld.

Ik noteer op het bord: Osiris.

Drie redenen waarom de Egyptenaren in het leven na de dood geloofden.

Leerling 2: Maar wat gebeurde er dan als je dood ging?

juf /meester: Als je dood was gegaan kwam de dode terecht in de zaal van de twee waarheden en daar werd bepaald of je de reis door de onderwereld mocht maken.
Ik heb daar een stukje video van...

(Toneel)

Verteller: De dode wordt door de God Anubis de Zaal van de twee Waarheden binnengebracht.

Osiris: Welkom dode, welkom in de zaal van de twee waarheden.
Hier zal worden bepaald of je de reis door de onderwereld mag maken en het Paradijs zult bereiken.
De rechters zullen zo vragen stellen en Maat zal je hart naar Waarheid wegen.
Rechters...ga je gang.

Rechter: Ben je altijd lief geweest voor meester Jan

Dode: Ja rechter

Rechter: Heb je altijd de waarheid gesproken?

Dode: Ja rechter

Rechter: Heb je altijd je best gedaan op school?

Dode: Ja rechter

Osiris: Genoeg...dank je rechter.
Nu zal Maat met de 'Veer van de Waarheid' je hart wegen.
Als je gelogen hebt zal het monster je oppeuzelen...
Maat...ga je gang.

(Maat legt de veer op de weegschaal, aan de andere kant ligt het hart van de dode. De weegschaal blijft in balans).

Osiris: Dode...je mag de reis door de Onderwereld maken. Pas op... het is een gevaarlijke reis. Ik hoop dat je genoeg goede spullen bij je hebt en veel plezier in het Paradijs.

juf/meester: Die spullen waren erg belangrijk want er waren monsters en gesloten poorten die de reis door de onderwereld lastig en gevaarlijk maakten.

Leerling 3: Dus daarvoor waren die amuletten.

juf/meester: Ja en ook die dodenboeken. Dodenboeken waren papyrusrollen waar allemaal geheimzinnige teksten en spreuken opstonden.
Daarmee kon een monster worden tegengehouden en werden poorten geopend.

Leerling 1: Ging de reis over een ondergrondse rivier.

juf/meester: Zoals de zon op een boot door de onderwereld reisde, geloofde ze dat ook de doden op een boot de onderwereldreis maakten.
Zo dat was genoeg over dit onderwerp. Pak je rekenboek...

3: Voorbereiding op de dood

(We zien een figuur die bezig is met een vreemde machine)

... : Zo... even kijken... wat moet ik nog doen?... De Computer... ik moet de computer nog activeren... (draait zich om).
Hallo jongens en meisjes. Wat vinden jullie van mijn tijdmachine? Ja... dit is een tijdmachine en met die tijdmachine ga ik schatrijk worden...

Jongen: Wie bent u?

... : Ik ben professor Zonamon.

Meisje: Hoezo wordt u schatrijk?

Zonamon: Omdat ik met mijn tijdmachine terug ga in de tijd!

Jongen: Waar gaat u dan naar toe?

Zonamon: Ik ga terug naar het Oude Egypte. Als ik daar ben begin ik met de eerste Egyptische spaarbank.

Meisje: Een Egyptische spaarbank?

Zonamon: Ja... niet zo'n spaarbank zoals we die nu hebben hoor, want die Egyptenaren hadden nog geen geld. Wij sparen voor een huis, een auto of een vakantie... maar die Egyptenaren spaarden voor hun dood.

Jongen en meisje: Voor hun dood?

Zonamon: Ze dachten namelijk dat ze na hun dood opnieuw gingen leven en dan heb je natuurlijk allerlei spullen nodig. Die spaarden ze.

Jongen: En die spullen kunnen ze dan bij u brengen, bij de Egyptische spaarbank.

Zonamon: Juist... en als ik genoeg spullen heb, dan stap ik snel weer in mijn tijdmachine en reis ik terug naar nu. Die spullen van het Oude Egypte zijn nu erg veel geld waard.

(De professor stapt in zijn tijdmachine... we horen enige vreemde geluiden... en reist naar het Oude Egypte)

Enige tijd later...

Zonamon (praat in zichzelf): Zo, de eerste dag dat de spaarbank open gaat. Ik ben benieuwd of die Egyptenaren erin trappen... Even naar buiten kijken...

(Hij kijkt naar buiten) ... Ja... er staat al een hele rij.

(Hij opent de deur en de mensen lopen naar binnen. Zonamon neemt plaats bij een loket).

Zonamon (tegen de eerste): Goedemorgen, wie bent u en wat kan ik voor u betekenen?

... : Ik ben ..... en ik heb beeldjes bij me...

Zonamon: O, wat mooi... wat zijn dat voor beeldjes?

... : Dat zijn Sjabti's. Dienaren die in mijn nieuwe leven tot leven komen en voor mij zullen werken.

Zonamon: Ach ja, natuurlijk... prachtig, prachtig... zet u ze hier maar neer. U krijgt van mij een bewijs... stempeltje er op... Volgende!

... : Ik heb dit meegenomen... (een sarcofaag).

Zonamon: Is dat wat ik denk dat het is?

... : Ik weet niet wat u denkt dat het is, maar het is een sarcofaag. Hij is voor mij. Daar moet mijn mummie ingelegd worden.

Verteller: Nu moet ik toch wel even ingrijpen. Jullie moeten namelijk wel weten wat een mummie is. Omdat de Egyptenaren geloofden in een leven na de dood, ontdekten ze een manier om iemand zo te begraven dat het lichaam goed zou blijven. Men maakte een mummie. Als iemand overleed dan werden een aantal lichaamsdelen, zoals de hersenen, maag en ingewanden verwijderd. Daarna werd het lichaam in zouten gelegd en vervolgens omwikkeld met witte doeken.

Zonamon: Geweldig... Ik moet u feliciteren... een prachtige sarcofaag...

... : Hij is niet zo mooi als die van de Farao, maar ik ben natuurlijk ook niet zo rijk...

Zonamon: Tja... maar hij is mooi hoor... Kijk een bonnetje... stempeltje... Volgende!

... : Ik kom deze spullen brengen.

Zonamon: Wat zijn dat voor dingen?

... : Dat zijn magische voorwerpen die in mijn mummie of in mijn sarcofaag moeten worden gelegd.

Zonamon: Waarom?

... : Het oog van Horus heb ik nodig zodat ik nog een beetje vanuit de sarcofaag naar buiten kan kijken en om kwade geesten tegen te houden. De anch is het levensteken... die heb ik nodig om weer te kunnen gaan leven. Deze amuletten brengen geluk en in mijn nieuwe leven wil ik wel een beetje geluk hebben.

Zonamon: Juist... zeer waardevolle spullen zie ik wel. Kijkt u eens... dit is het bewijs... stempeltje... Volgende!

... : Hier heb ik Hapy, Doeamoetef, Qebhsenoef en Imset...

Zonamon: Wie?

... : De canopen... de potten waar mijn longen, maag, darmen en lever in moeten.

Zonamon: Natuurlijk, natuurlijk... ik zal ze goed voor u bewaren... Hier heeft u een afschrift... stempeltje... Volge...

(Er staat iemand met allemaal eten voor de professor)

Zonamon: Ik heb geen honger meneer... ik koop niets van u...

... : Als ik in mijn nieuwe leven wakker wordt, heb ik vast wel trek in iets lekkers.

Zonamon: Eeeehhh... O... Ik heb mijn koelkast niet meegenomen... maar ik los het wel op. Natuurlijk meneer... sorry... ik zal u een voedselbon geven... stempeltje er op... Volgende!

(Er staat een vreemd figuur voor de professor. Verder is er niemand)

Zonamon: Wie bent u?

... : Ik ben Abu Simpel en omdat dit de eerste spaarbank uit de geschiedenis is, ben ik de eerste bankrover uit de geschiedenis. (Hij zet een scherp mes op de keel van de professor) Ik wil graag alle spullen die hier vandaag afgegeven zijn... en doet u die rare machine er maar bij...

Verteller: Nooit meer heeft iemand nog iets gezien of vernomen van professor Zonamon...

4: Mensen in het oude Egypte

Farao: Janhotep... laat Ramses bij me komen

(even later komt er iemand binnen met een vel papyrus en een hieroglyefpen)

Ramses: Gegroet weledele Farao, gegroet.
U liet me roepen?

Farao: Jawel Ramses. Ik wil dat je iets voor me doet.

Ramses: Dat vermoeden had ik al, weledele Farao.
Wat kan ik voor u betekenen?

Farao: Kijk Ramses, het gaat goed met Egypte. Alle mensen hebben een taak, maar ondertussen zijn er zoveel taken dat ik het overzicht een beetje begin kwijt te raken.

Ramses: U heeft gelijk weledele Farao. Het gaat goed met Egypte en (tot het publiek) ook met mij. En U heeft wederom gelijk als U zegt dat er veel taken zijn. En...

Farao: Houdt je mond Ramses. Als ik een papegaai nodig heb dan laat ik er wel eentje uit de oerwouden halen. Ik wil dat je een overzicht maakt van de taken die er zijn en aangeeft welke taken belangrijk zijn en welke minder belangrijk. Janhotep... ik heb dorst.

(Janhotep snelt naar de Farao met frisse dranken.)

Ramses: Een erg goed idee weledele Farao...ik mag wel zeggen een uitmuntend idee. Word deze lijst ook meegedeeld aan het volk?

Farao: Ja Ramses, dan weet iedereen zijn plaats.

Ramses: Ik ga meteen aan het werk, weledele Farao. (Tot het publiek) Jullie snappen natuurlijk niet waarom ik zo graag aan het werk wil gaan, maar jullie weten natuurlijk ook nog niet dat ik de enige ben die kan schrijven en reken maar dat de taak SCHRIJVER heel hoog op die lijst komt te staan.

(een week later)

Farao: Pfff...wat is het weer warm in Egypte. Janhotep, roep de waaierslaaf.

(een man met een waaier snelt naar de Farao en begint te waaieren)

KLOP, KLOP

Farao: Janhotep, ga kijken wie daar is.

(Janhotep opent de deur)

- Janhotep: Het is Ramses, Farao... mijn geliefde baas.
- Farao: Kom binnen, kom binnen Ramses. Ik neem aan dat je de takenlijst klaar hebt...
- Ramses: Jawel, weledele Farao. Ik heb de lijst klaar. Ik heb gekeken naar het belang van een taak en daarbij gekeken welke beloning er bij een taak past.
- Farao: Juist Ramses, laat maar eens horen.
- Ramses: Bovenaan de lijst, weledele Farao...ik mag wel zeggen ...heel ver bovenaan staat U natuurlijk. U bent natuurlijk de allerbelangrijkste persoon en U verdient alles wat waarde heeft...
En daar horen uw fantastische vrouw, Selphatep en uw kinderen Toetti en Froetti vanzelfsprekend ook bij.
- Farao: Ja Ramses, dat had ik al begrepen....
- Ramses: Op de tweede plaats komen die mensen die ervoor zorgen dat Egypte rijk en welvarend is. De gouverneurs die ervoor zorgen dat iedereen belasting betaalt, de Generaals die ervoor zorgen dat ons leger de vijand verslaat...waardoor we goud, juwelen en andere schatten veroveren....en natuurlijk de Opperpriesters, want we moeten ervoor zorgen dat de Goden niet boos op ons worden. Zij zijn toch wel 5 slaven en 3 goudstaven waard.
- Farao: Mmmmwwwaa...ik denk dat je daarin gelijk hebt Ramses.
- Ramses: Op de 3^e plaats volgen de schrijvers, weledele Farao. Zonder de schrijvers kunnen uw bevelen niet duidelijk doorgegeven worden. U weet wat er gebeurt als mensen alleen maar luisteren. Men vergeet woorden, soms verandert de tekst en bij sommigen gaat een opdracht het ene oor in en het andere oor weer uit.
- Farao: Zijn schrijvers echt zo belangrijk Ramses?
- Ramses: Echt waar, weledele Farao. Zonder schrijvers zou Egypte ineenstorten en denkt u ook aan de teksten in de Tempels en in de Dodenboeken. 4 slaven en 2 goudstaven lijkt me een eerlijke beloning.
- Farao (kijkt hem met een strakke blik aan)....Ga door Ramses...
- Ramses: Na de schrijvers volgt weer een groep taken. Dokters zijn onmisbaar, want als mensen ziek worden kunnen ze bijvoorbeeld niet een steentje bijdragen aan de bouw van een piramide. Onze ingenieurs zijn ook broodnodig, denkt u maar aan de mooie bouwwerken die zij uit de mouw schudden. Onze handelaars die voor bijzondere spullen zorgen uit het buitenland...ik weet dat vooral uw fantastische vrouw, Selphatep erg blij met ze is... 3 slaven en 1 goudstaf lijkt me een juiste beloning.
- Farao: Selphatep....daar zeg je me wat. Waar is ze eigenlijk.

Janhotep, ga eens op zoek naar mijn vrouw.

(Janhotep smeert 'm)

Ramses (begint licht te zweten) Het is niet echt nodig dat uw fantastische vrouw aanwezig is, weledele Farao.

Farao: Dat maak ik wel uit Ramses. Ga door !

Ramses: Vervolgens komen de mensen die zich ter ere van U, weledele Farao, in dienst stellen van Egypte....de priesters, de beitelaars, de schilders. Enige slaven kunnen ze wel gebruiken, maar verder hebben ze niets nodig....

Farao: Waar zit die Selphatep toch....

Ramses: Tenslotte krijgen we die mensen die voor de goudstaven en andere rijkdom moeten zorgen...de soldaten, de zeelieden, de bedienden, de danseressen, de artiesten

(De Farao zit naar de deur te staren)

Ramses (die steeds meer zweet): En... ik heb ze er toch maar opgezet...de boeren, de zwervers, de slaven.

(Janhotep komt hijgend binnen)

Janhotep: Mijn geliefde Farao, ik heb uw geliefde vrouw gevonden...

Farao: Waar was ze Janhotep.

Janhotep: Ze lag te slapen in het bed van Ramses, uw schrijver

Farao....(kijkt Ramses dodelijk aan)... je bent nog iets op je lijst vergeten Ramses... de krokodillen. Jij mag raden wie ze vanavond te eten krijgen....

5: De godenwereld

(Opening d.m.v. de scene met de zaklantaarn)

Quizmaster: Prachtig, prachtig...wat weer een fantastische opening van de Egyptische Godenquiz.

Het ging natuurlijk over RA, de Zonnegod...eigenlijk wel de belangrijkste God van Egypte, omdat hij het symbool was voor het geloof in een leven na de dood.

Welkom dames en heren... Ook deze keer hebben wij weer een fantastische kandidaat gevonden. Ik zal haar even aan u voorstellen. Geachte jongedame, stelt u zich even voor.

(naam): Ik ben (naam), ik ben 22 jaar en mijn hobby's zijn Egypte, Egypte en nog eens Egypte...

Quizmaster: Juist, u weet hoe het spel gaat dames en heren. Er zijn 4 rondes en onze kandidaat moet behalve de 4 oplossingen ook nog de Egyptische draad zien te vinden en als dat haar lukt, wint ze: Het spelen van het Osiris –Spel. Mejuffrouw... bent u er klaar voor?

(naam): Ja Quizmaster

Quizmaster: Oké, de eerste ronde: De Tekeningen.

U ziet hier 3 tekeningen. Bekijk ze goed en vertel ons wat we ermee bedoelen. U heeft 30 seconden...

((naam) bekijkt rustig de tekeningen)

(naam): Ik denk dat ik er uit ben. Met de tekeningen wordt bedoeld dat ze in Egypte veel Goden hadden. Ik zie een oude bekende, de Zonnegod, ik zie een maangod en een boomgod. De Egyptenaren hadden erg veel goden, omdat ze veel van wat ze zagen niet begrepen...

Quizmaster: Juist...dat is goed geantwoord. Het eerste punt heeft u binnen.

Het tweede onderdeel: De Godenreeks.

U weet hoe het gaat. Ik noem de namen van Egyptische Goden en u moet de vier juiste Goden er uithalen.

Snapt u?

(naam): Ja Quizmaster

Quizmaster: Daar komt ie...

Amon-Ra, Jan-tep, Akashaton, Nut, Celinedion, Bastet, Osiris, Shoe, Naomises, Sekhmet, Tefnut, Melissabon, Neit, Leo-tep, Geb, Gab, Gob en Gub.

Dat waren ze...moet ik ze nog een keer herhalen?

(naam): Nee...dat hoeft niet Quizmaster, ik heb ze gevonden.

Het zijn Nut, Shoe, Tefnut en Geb... de 4 Goden van het Scheppingsverhaal.

Quizmaster: Zeer goed, mejuffrouw... zeer Goed.

Noet bevindt zich boven aan de hemel en is altijd herkenbaar aan de sterren. Geb is de Aarde. Daartussenin bevindt zich Shoe, de lucht. Tefnut is daar een onderdeel van: zij is 'het weer'.

Uitstekend.

De derde ronde: De uitbeeldronde

U weet het, u moet herkennen welke God of Godin hier wordt uitgebeeld.

(De quizmaster kleedt zich om als een God)

Quizmaster: Weet u wie ik ben?

(naam): Ja...u bent Horus. Ik herken u aan het levensteken in uw hand en vooral aan de kroon van de Farao.

Quizmaster: Helemaal juist. De Egyptenaren dachten dat de Farao eigenlijk de God Horus was en daarom heeft Horus altijd de kroon van een Farao op. Prima gedaan.

Nu...de laatste ronde: De Fout.

U ziet hier een poster met Goden. De vraag is: Welke twee Goden zijn er fout en waarom?

((naam) kijkt en kijkt)

(naam): Ik weet het...Ra en Horus zijn fout, want de andere vier Goden zijn de vier Goden van de Onderwereld.

Quizmaster: Super! Inderdaad! Na hun dood kwam een dode in het Rijk van Osiris en Isis...de Onderwereld. En daar waren ook Anubis en Toth aanwezig. En nu: Wat is de Egyptische Draad?

(naam): Even kijken ...bij de opening van de quiz was er Ra...daarna volgde het meergodendom... toen de Scheppingsgoden... vervolgens Horus en tenslotte de Onderwereldgoden. Even denken... wat is de Egyptische draad...

(tiktiktik)

Quizmaster: Tijd. Nu wil ik het antwoord weten....

(naam): De Egyptische Draad is:
Er waren erg veel Goden in Egypte, maar Ra, de Scheppingsgoden, Horus en de Onderwereldgoden waren de belangrijkste.

Quizmaster: Dat is ..... helemaal..... GOED

(Applaus)

Juffrouw, u heeft de hoofdprijs gewonnen...u kunt nu het Osiris-spel gaan spelen.

6: Dieren in Egypte

Carter: Ja, daar is het...daar is het graf...

Champollion: Je zou wel eens gelijk kunnen hebben dr. Carter.
Ik zie verschillende Koningstekens.
We worden beroemd.

Carter: Beroemd! Wereldberoemd...we worden de beroemdste mensen op aarde...nog beroemder dan die ontdekker van Toetanchamon, hoe die ook heten mag... want deze Koning was veel belangrijker... Kom dr. Champollion, laten we naar binnen gaan.

(Ze lopen de graftombe binnen en komen even later naar buiten met een sarcofaag....ze openen de sarcofaag)

Champollion: He...wat vreemd...wat een kleine Koning....

Carter: ...niet alleen klein, maar hij heeft ook een vreemde vorm... Laten we hem 'ontwikkelen'...

(we zien dat achter de sarcofaag verband wordt afgerold)

Champollion: ...Maar...Wat...

Carter: Het is helemaal geen Koning...

Carter + Champollion: Het is een KAT.

Champollion: Ik vrees dat we wat minder wereldberoemd zullen worden dan we hadden gedacht.

(Stem): Nou...dat valt wel mee denk ik...

Carter: Wat? Waar? Wie spreekt daar?

(Stem): IK

(En we zien vanachter de sarcofaag een kat tevoorschijn komen).

Champollion: Wie ben jij?

Kat: Ik ben een kat...een sprekende kat...

Carter: Wat deed je in die sarcofaag?

Kat: Dat was mijn sarcofaag. Katten waren vroeger in Egypte heilig en daarom werden ook katten gemummificeerd...

Champollion: Waarom waren katten heilig?

Kat: Kijk, de Egyptenaren begrepen erg veel dingen niet die we nu wel begrijpen. Dieren waren voor hun magische wezens en daarom spelen dieren een belangrijke rol in het oude Egypte.

Carter: Dachten ze dat dieren een soort God waren of zo?

Kat: Ja zoiets, en daarom zie je dieren op allerlei manieren terug...

Spreker: Laten we daar eens een overzicht van geven:

1. Goden werden vaak afgebeeld met het gezicht van een dier of zelfs helemaal als dier afgebeeld.
2. Priesters die mummificeerden droegen een masker van een dier
3. Drie van de vier deksels van Canopen hadden de vorm van een dierenkop
4. De Cobra op de kroon van een Farao beschermde hem door op gevaarlijke personen te spuwen
5. De Scarabee ...die onderdeel maakte van het geloof in een leven na de dood.

Kat: ...en daarom werd ik, maar ook andere dieren, gemummificeerd.

Champollion: Maar alle dieren waren toch niet heilig?

Kat: Nee...er werden dieren gegeten, ze werden gebruikt voor landbouw en er werden dieren gebruikt voor een strijdwagen. Of voor een wagen in een optocht. Ook ging men wel op jacht...

Carter: Was jij vroeger een huisdier?

Kat: Ja... katten waren een soort huisdier. Ze werden vooral gehouden om muizen en ratten te vangen. Daarnaast hielden ze honden en apen.

Carter: Erg interessant meneer de Kat...maar wat moeten we nu met u.

Champollion: Wilt u weer teruggelegd worden in uw geheime graf of...

Kat: Nee...dat hoeft van mij niet. Ik heb 3.456 jaren geslapen en dat was lang genoeg... en u wilde toch beroemd worden....

Carter: Ja, we wilden beroemd worden....maar een kat....

Kat: Ho, Ho... een SPREKENDE kat!

Champollion: Daar heeft u gelijk in...

Spreker: Na enig overleg besluiten ze de sprekende kat, die overigens Catharsis heette, naar het bekende Egyptische Dierenmuseum te brengen.

Kat: Het Egyptisch Dierenmuseum... leven daar allemaal dieren?

Champollion: Ja en nee. Echt leven doen de dieren niet, maar er is zoveel te zien dat het net lijkt alsof de dieren leven.

Carter: Er hangt erg veel 'dierenkunst'. Er staan Sfinxen, er zijn allerlei kunstvoorwerpen waarop dieren staan afgebeeld, er hangen dodenboeken, waarop dierengoden en afbeeldingen voorkomen, er zijn muurschilderingen van dieren, er zijn prachtige sieraden van dieren en er zijn dierenamuletten.

Kat: Aha, daaraan kun je dus ook zien dat dieren vroeger in Egypte erg belangrijk waren...

Spreker: Inderdaad en dat zijn ze nog vergeten te wijzen op het feit dat er veel dieren hiërogliefen zijn. Over hiërogliefen gesproken...vlak voordat de sprekende kat in het museum werd achtergelaten, gaf hij de twee onderzoekers een raadselachtige boodschap. Helpen jullie mee om die boodschap op te lossen?

7: De ontdekking van het Graf

(Een bediende is aan het vegen... opeens schrikt hij op en rent naar meneer Carter die aan het praten is met een andere archeoloog)

Bediende: Sahib, Sahib...snel komen...komen snel...

Carter: Ho...stop...Ali...Je ziet toch dat ik aan het praten ben

Bediende: Maar Sahib, ik...

Carter: Stil Ali...wacht tot ik klaar ben ...

(Carter en de archeoloog kletsen nog even door)

Carter: Goed we zien elkaar straks...
Wat was er nou aan de hand Ali?

Ali: Tree trap ontdekt, Sahib...nieuwe tree trap...

Carter: Wat? Heb je de trede van een trap ontdekt? Waar?

Ali: Bij ingang kamer graf, Sahib

Carter: Je hebt een traptrede bij de ingang van deze grafkamer ontdekt Ali... (tegen zichzelf) ... Die kan alleen maar naar beneden lopen... (tegen Ali). Waarom heb je dat niet meteen gezegd Ali?

(Ze rennen naar de ontdekte traptrede)

Carter: Ja... een traptrede... mannen kom op... aan het werk.

Verteller: En zo ontdekte Carter de ingang van het graf van Toetanchamon. Onder de traptrede bevond zich een andere traptrede en zo daalde de trap de grond in. Hij kwam uit op een gang.

Carter (met fakkel): Laten we de gang volgen.....Ja daar is hij...daar is een deur....
En de zegel zit er nog op.
Er zijn nog geen grafrovers in dit graf geweest.
Ik heb het graf van Toetanchamon ontdekt.
Ali... je bent geweldig!
Snel lord Carnavon bellen.

Riiiiiiiiinnnnnnngggggggg

.....: U spreekt met James, de butler van lord Carnavon

Carter: James, haal de lord snel op. Ik heb geweldig nieuws!

James: Ik zal even kijken of hij tijd heeft mister Carter.

Verteller: En Carter vertelde aan Lord Carnavon van zijn ontdekking. Lord Carnavon was degene die ervoor betaalde dat archeoloog Howard Carter in het Dal der Koningen op zoek ging naar het graf van Toetanchamon. Lord Carnavon reisde meteen naar Egypte om samen het graf te kunnen openen.